

Energiamajanduse korralduse seaduse, elektrituruseaduse ja maagaasiseaduse muutmise seadus (energiatõhususe direktiivi ülevõtmine)

§ 1. Energiamajanduse korralduse seaduse muutmine

Energiamajanduse korralduse seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 2 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„1) avaliku sektori asutus – valitsussektori ja keskvalitsuse allsektori üksus riigieelarve seaduse § 2 tähenduses;“;

2) paragrahvi 2 punkt 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„3) energia – energiatooted Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1099/2008 energiatatistika kohta (ELT L 304, 14.11.2008, lk 1–62) artikli 2 punkti d tähenduses;“;

3) paragrahvi 2 täiendatakse punktidega 3¹ ja 3² järgmises sõnastuses:

„3¹) energiatõhususe esikohale seadmine – energiatõhususe esikohale seadmine Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/1999, milles käsitletakse energialiidu ja kliimameetmete juhtimist ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EÜ) nr 663/2009 ja (EÜ) nr 715/2009, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 94/22/EÜ, 98/70/EÜ, 2009/31/EÜ, 2009/73/EÜ, 2010/31/EL, 2012/27/EL ja 2013/30/EL ning nõukogu direktiive 2009/119/EÜ ja (EL) 2015/652 ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 525/2013 (ELT L 328, 21.12.2018, lk 1–77), artikli 2 punkti 18 tähenduses;

3²) süsteemi tõhusus – energiatõhusad lahendused, mis võimaldavad ka kulutõhusat süsinikuheite vähendamist, paindlikkust ja ressursside tõhusat kasutamist;“;

4) paragrahvi 2 punkti 6 täiendatakse pärast sõna „saavutamiseks“ tekstiosaga „, sealhulgas tegeliku energiatarbimise seire, energiatõhususe suurendamiseks võetavad meetmed ja edusammude mõõtmine“;

5) paragrahvi 2 punkt 7 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„7) energia lõpptarbimine – kogu energia, mis tarnitakse tööstussektorile, transpordisektorile, sealhulgas rahvusvaheliste õhuvedude energiatarbimiseks, leibkondadele, avalike ja erateenuste sektorile, põllumajandus-, metsandus- ja kalandussektorile ning muudele lõpptarbijatele, välja arvatud rahvusvaheliste merepunktrivarude energia tarbimine, ümbritseva keskkonna energia ning tärned muundamissektorile ja energiasektorile ning edastamisel ja jaotamisel tekkinud kaod, nagu on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1099/2008 energiatatistika kohta (ELT L 304, 14.11.2008, lk 1–62) A lisas;“;

6) paragrahvi 2 täiendatakse punktiga 8¹ järgmises sõnastuses:

„8¹) energiasüsteem – eelkõige energiateenuste osutamiseks ette nähtud süsteem, et rahuldada lõpptarbijate nõudlust soojuse, kütuste ja elektri järele;“;

7) paragrahvi 2 punkt 26 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„26) primaarenergia tarbimine – kättesaadava energia brutotarbimine seda teisteks energialiikideks muundamata, välja arvatud mitteenergeetilised kasutusala, rahvusvahelised merepunktrivarud ja ümbritseva keskkonna energia;“;

8) paragrahvi 2 täiendatakse punktiga 29¹ järgmises sõnastuses:

„29¹) mikroettevõtja - ettevõtja, kellel on vähem kui 10 töötajat ja kelle aastakäive või aastabilansi kogumaht ei ületa 2 miljonit eurot;“;

9) paragrahvi 2 täiendatakse punktidega 33–36 järgmises sõnastuses:

„33) huvide lahknemine – vastuolu energiatõhususe investeeringutega seotud rahaliste kohustuste ja hüvede õiglasel ja mõistlikul jaotamisel asjaosaliste vahel, kes võivad olla hoonete omanikud ja üürnikud või erinevad omanikud või kortermajade või mitmeotstarbelise hoone omanikud ja üürnikud või erinevad omanikud;“

34) energiatõhususe parandamise meetmete statistiliselt oluline osa ja representatiivne valim – asjaomaste energiasäästumeetmete üldkogumist loodud statistiliselt oluline representatiivne osa, mis kajastab kõikide energiasäästumeetmete üldkogumit ja võimaldab teha järeldusi selliste meetmete usaldusväärsuse kohta tervikuna;“

35) relvajõud – Kaitseväge kaitseväge korralduse seaduse § 2 lõike 1 tähenduses ning Kaitseliit kaitseliidu seaduse § 2 lõike 1 tähenduses;“

36) energiatõhususe esikohale seadmise põhimõte – energiatõhususe esikohale seadmine, nagu on määratletud määruse (EL) 2018/1999 artikli 2 punktis 18.“;

10) seaduse 2. peatüki pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„2. peatükk

Energiatõhususe esikohale seadmise põhimõtte rakendamine, riiklik energiatõhususe eesmärk ja valdkonna strateegiad“;

11) seaduse 2. peatükki täiendatakse 1. jaoga järgmises sõnastuses:

„1. jagu

Energiatõhususe esikohale seadmise põhimõtte rakendamine

§ 2¹. Energiatõhususe esikohale seadmise põhimõtte rakendamine

(1) Iga avaliku sektori asutus tagab, et tema pädevus- ja vastutusvaldkonna kavandamis-, poliitika- ja olulistes investimisotsustes, millest igaühe väärtus on suurem kui 100 miljonit eurot või transporditaristu projektide puhul 175 miljonit eurot, ning mis puudutavad energiasüsteeme või energiaga mitteseotud sektoreid, kui need mõjutavad energiatarbimist ja energiatõhusust, hinnatakse energiatõhusaid lahendusi, sealhulgas nõudluspoole ressursse ja süsteemi paindlikkust.

(2) Kavandamis-, poliitika- ja oluliste investimisotsuste eristamisel, energiaga mitteseotud sektorite kindlaksmääramisel, energiatõhusate lahenduste hindamisel, sealhulgas kulude ja tulude analüüsimisel ning alternatiivide kaalumisel, ning energiatõhususe esikohale seadmise põhimõtte rakendamist takistavate asjaolude kindlakstegemisel võetakse muu hulgas arvesse Euroopa Komisjoni asjakohaseid soovitusi ja suuniseid.

(3) Kui poliitika, planeerimis- ja oluliste investeerimisotsuste suhtes kohaldatakse heakskiitmise ja järelevalve nõudeid, jälgib asjaomane avaliku sektori asutus energiatõhususe esikohale seadmise põhimõtte kohaldamist, sealhulgas asjakohasel juhul energiasüsteemi lõimimist ja sektoriüleste mõjude arvestamist.

(4) Iga avaliku sektori asutus jälgib oma pädevuse ja vastutusvaldkonna piires energiatõhususe esikohale seadmise põhimõtte kohaldamist ning mõju, mida õigusaktid, sealhulgas finantseeskirjad, ning käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kavandamis-, poliitika- ja olulised investeerimisotsused avaldavad energiatarbimisele, energiatõhususele ning energiasüsteemidele.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud kohustuse täitmist jälgib planeeringute kooskõlastamise korral Maa- ja Ruumiamet ning energiahindade kooskõlastamise korral Konkurentsiamet.

(6) Energiatõhususe esikohale seadmise põhimõtte rakendamise koordinaator on Kliimaministeerium (edaspidi *energiasäästu koordinaator*).

§ 2². Energiatõhususe esikohale seadmise põhimõtte kohaste lahenduste hindamine

(1) Avaliku sektori asutus hindab enne kavandamis-, poliitika- ja investeerimisotsuste tegemist, kas otsuste eesmärkide saavutamiseks saaks rakendada kulutõhusaid ning tehniliselt, majanduslikult ja keskkonnaohutuse seisukohast sobivaid alternatiivseid energiatõhususmeetmeid.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud hindamise eesmärk on kindlaks teha alternatiivsed energiatõhusad lahendused ja võimalused nende kasutamiseks algselt kavandatud meetmete asemel.

(3) Energiasäästu koordinaator töötab välja kulude ja tulude analüüsimise meetodikad, mis võimaldavad hinnata energiatõhusaid lahendusi erinevates otsustusprotsessides, võttes arvesse nende otsuste mõju energiaostuvõimetutele isikutele ja riskirühmale.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud meetodikad avaldatakse Kliimaministeeriumi veebilehel.

(5) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud hindamise käigus selgub, et on võimalik rakendada energiatõhususe esikohale seadmise põhimõtte kohaseid kulutõhusaid energiatõhususlahendusi, tagab avaliku sektori asutus meetmete nõuetekohase rakendamise.

§ 2³. Energiatõhususe esikohale seadmise põhimõtte rakendamise teave

(1) Iga avaliku sektori asutus esitab iga aasta esimeses kvartalis energiasäästu koordinaatorile teabe oma pädevuse ja vastutusvaldkonna piires energiatõhususe esikohale seadmise põhimõtte rakendamise kohta, mis sisaldab vähemalt:

1) ülevaadet energiatõhususe esikohale seadmise põhimõtte kohaldamisest;

2) mõju, mida õigusaktid, sealhulgas finantseeskirjad, ning käesoleva seaduse § 2¹ lõikes 1 nimetatud kavandamis-, poliitika- ja olulised investeerimisotsused avaldavad energiatarbimisele, energiatõhususele ning energiasüsteemidele.

(2) Energiasäästu koordinaator koostab käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud teabe alusel hinnangu energiatõhususe esikohale seadmise põhimõtte kohaldamise ja sellest saadava kasu kohta energiasüsteemides, eelkõige seoses energiatarbimisega, ning loetelu meetmetest, mis on võetud, et kõrvaldada energiatõhususe esikohale seadmise põhimõtte ja nõudluspoole lahenduste rakendamise tarbetud regulatiivsed või mitteregulatiivsed tõkked, sealhulgas selgitades välja riigisisised õigusaktid ja meetmed, mis on energiatõhususe esikohale seadmise põhimõttega vastuolus.

(3) Energiasäästu koordinaator võib käesoleva paragrahvi lõigete 1 ja 2 täitmiseks sõlmida halduskoostöö seaduses sätestatud korras halduslepingu riigi omandis oleva äriühinguga, kelle põhitegevus on keskkonnauuringute tegemine. Sellise halduslepingu sõlmimisele ei kohaldata halduskoostöö seaduse §-e 6 ja 14.“;

12) paragrahvidest 3–4¹ moodustatakse seaduse 2. peatüki 2. jagu ja selle pealkiri sõnastatakse järgmiselt:

„2. jagu

Riiklik energiatõhususe eesmärk ja valdkonna strateegiad“;

13) paragrahvi 3 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Energiasäästu koordinaator seab riikliku energiatõhususe eesmärgi aastani 2030 ja koostab riikliku energiatõhususe tegevuskava.“;

14) paragrahvi 3 lõike 2 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„1) Euroopa Liidu eesmärgi, mille kohaselt ei ületa 2030. aasta energiatarbimine 992,5 miljonit naftaekvivalenttonni primaarenergia tarbimise puhul või 763 miljonit naftaekvivalenttonni lõpptarbimise puhul;“;

15) paragrahvi 3 täiendatakse lõigetega 9¹–9³ järgmises sõnastuses:

„(9¹) Kohaliku omavalitsuse üksus, mille elanike arv on üle 30 000, koostab hiljemalt 2028. aasta 1. jaanuariks kohaliku kütte- ja jahutuskava.

(9²) Kohalikke kütte- ja jahutuskavasid võib ellu viia mitmest kõrvuti asuvast kohaliku omavalitsuse üksusest moodustatud rühm üheskoos, tingimusel et geograafiline keskkond ja halduskorraldus ning kütte- ja jahutustaristu selleks sobivad.

(9³) Käesoleva paragrahvi lõikes 9¹ sätestatud kütte- ja jahutuskava koostamise põhimõtted kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.“;

16) seaduse 3. peatükki täiendatakse §-ga 4² järgmises sõnastuses:

„§ 4². Avaliku sektori asutuste energiasääst

(1) Avaliku sektori asutuste summaarset energia lõpptarbimist vähendatakse igal aastal vähemalt 1,9 protsenti 2021. aasta energia lõpptarbimisest.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud kohustus ei hõlma ühistransporti ja relvajõudude energiatarbimist. Ühistranspordi ja relvajõudude võimalikku energiasäästu võetakse arvesse avaliku sektori asutuste energiasäästu eesmärgi täitmisel.

(3) Avaliku sektori energiasäästu arvestamisel võetakse arvesse riigisiseseid kliimaerinevusi.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud kohustuse täitmist jälgib energiasäästu koordinaator, kes võib selle ülesande täitmiseks sõlmida halduskoostöö seaduses sätestatud korras halduslepingu riigi omandis oleva äriühinguga, kohaldamata nimetatud seaduse §-e 6 ja 14.“;

17) paragrahvi 5 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Avaliku sektori asutuste omandis olevate hoonete kasulikust üldpõrandapinnast rekonstrueeritakse igal aastal vähemalt kolm protsenti, lähtudes ehitusseadustiku § 65 lõike 3 alusel kehtestatud energiatõhususe miinimumnõuetest.“;

18) paragrahvi 5 täiendatakse lõigetega 1¹ ja 1² järgmises sõnastuses:

„(1¹) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud kohustuse täitmist jälgib:

1) keskvalitsuse asutuste omandis olevate hoonete korral Rahandusministeerium;

2) kohaliku omavalitsuse omandis olevate hoonete korral Regionaal- ja Põllumajandusministeerium;

3) ülejäänud avaliku sektori asutuste omandis olevate hoonete korral energiasäästu koordinaator.

(1²) Energiasäästu koordinaator võib käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud kohustuse täitmise jälgimiseks sõlmida halduskoostöö seaduses sätestatud korras halduslepingu riigi omandis oleva äriühinguga, kohaldamata nimetatud seaduse §-e 6 ja 14.“;

19) paragrahvi 5 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kolme protsendi suurune alammäär arvutatakse Eesti Vabariigi territooriumil asuvate avaliku sektori asutuste omandis olevate hoonete üldpõrandapinnast. Arvutamise aluseks võetakse need avaliku sektori omandis olevad hooned, millel on üle 250 m² kasulikku üldpõrandapinda ning mis ei vastanud 2024. aasta 1. jaanuariks oluliselt rekonstrueeritavate hoonete energiatõhususe miinimumnõuetele.“;

20) paragrahvi 5 lõikes 3 asendatakse sõna „keskvalitsuse“ sõnadega „avaliku sektori asutuste“;

21) paragrahvi 5 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud rekonstrueerimiskohustus ei kehti:

1) ehitusseadustiku § 62 lõikes 2 loetletud sisekliima tagamisega hoonete kohta, mille puhul energiatõhususe miinimumnõuete järgimine ei ole nõutav;

2) relvajõududele või keskvalitsusele kuuluvate riigikaitse eesmärke teenivate hoonete kohta, välja arvatud relvajõudude ja riigikaitseasutuste teenistuses oleva personali individuaalsed eluruumid või kontorihooned;

3) avaliku sektori asutuse omandis olevate sotsiaalhoonete ja -eluruumide kohta, kui rekonstrueerimine ei oleks kuluneutraalne või tooks sotsiaaleluruumide elanikele kaasa üüritõusu, välja arvatud juhul, kui selline üüritõus ei ole suurem kui energiatarbimise vähendamise arvelt saadav majanduslik kokkuvõtte.“;

22) paragrahvi 5 täiendatakse lõikega 4¹ järgmises sõnastuses:

„(4¹) Käesoleva paragrahvi lõike 4 punktis 3 nimetatud kuluneutraalsuse määramise meetodika kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.“;

23) paragrahvi 5 lõiked 5 ja 6 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(5) Kui avaliku sektori asutused rekonstrueerivad kuni 2026. aasta 31. detsembrini ühe aasta jooksul rohkem kui kolm protsenti oma hoonete üldpõrandapinnast, võib ülejäägi arvestada järgneva kolme aasta iga-aastase rekonstrueerimismäära hulka. Kui avaliku sektori asutused rekonstrueerivad alates 2027. aasta 1. jaanuarist rohkem kui kolm protsenti oma hoonete üldpõrandapinnast, võib ülejäägi arvestada järgneva kahe aasta iga-aastase rekonstrueerimismäära hulka.

(6) Avaliku sektori asutused võivad võtta hoonete iga-aastase rekonstrueerimismäära järgimisel arvesse uusi hooneid, mis on kasutusse võetud või omandatud eelnenud kahe aasta jooksul lammutatud avaliku sektori asutuste hoonete asemele. Seda tingimust kohaldatakse üksnes juhul, kui see on energiasäästu tagamise ja olulusringiaegse süsinikuheite vähendamise mõttes kulutõhusam ja säästlikum kui selliste hoonete rekonstrueerimine.“;

24) paragrahvi 5 täiendatakse lõikega 6¹ järgmises sõnastuses:

„(6¹) Käesoleva paragrahvi lõikes 6 nimetatud rekonstrueeritava hoone olulusringiaegse süsinikuheite arvutamise meetodika kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.“;

25) paragrahvi 5 lõige 7 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(7) Energiatõhususe koordinaator teeb selliste köetavate ja jahutatavate hoonete inventuuri, mis on avaliku sektori asutuste omandis või kasutuses ning mille kasulik üldpõrandapind on suurem kui 250 m². Inventuur koostatakse kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2024/1275 hoonete energiatõhususe kohta (uuesti sõnastatud) (ELT L, 2024/1275, 08.05.2024) hoonete rekonstrueerimise riikliku kavaga ning asjaomaste andmebaasiga ja see sisaldab vähemalt järgmisi andmeid:

- 1) kasulik üldpõrandapind ruutmeetrites või nende andmete puudumisel suletud netopind ehitusseadustiku § 3 lõike 5 alusel kehtestatud määruse tähenduses;
- 2) energiatõhususarvu klass või kaalutud energia erikasutuse klass;
- 3) soojuse, jahutuse, elektrienergia ja sooja tarbevee tootmisega seotud aastane mõõdetud energiatarbimine, kui need andmed on kättesaadavad.“;

26) paragrahvi 5 täiendatakse lõikega 7¹ järgmises sõnastuses:

„(7¹) Käesoleva paragrahvi lõikes 7 nimetatud avaliku sektori asutuste hoonete inventuur koostatakse iga kahe aasta tagant.“;

27) paragrahvi 5 lõige 9 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(9) Energiatõhususe koordinaator teeb käesoleva paragrahvi lõikes 7 nimetatud inventuuri tulemused üldsusele kättesaadavaks.“;

28) paragrahvi 5 täiendatakse lõigetega 11 ja 12 järgmises sõnastuses:

„(11) Avaliku sektori asutus määrab üüripinna lepingu sõlmimisel või muutmisel lepingus tähtajad, millal lepingu osaks olev hoone saab heitevabaks hooneks.

(12) Üle 750 m² suuruse kasuliku üldpõrandapinnaga avaliku sektori hoone rekonstrueerimisel tuleb hinnata energiatõhususe lepingu sõlmitavust ja muude tulemuspõhiste energiateenuste kasutatavust.“;

29) paragrahvi 6 lõigetes 1–3 ja 6 asendatakse sõna „keskvalitsus“ sõnadega „avaliku sektori asutus“ vastavas käändes;

30) paragrahvi 6 lõiget 3 täiendatakse pärast sõna „suurem“ tekstiosaga „, arvestades seejuures käesoleva seaduse §-s 2¹ sätestatud energiatõhususe esikohale seadmise põhimõtte rakendamist“;

31) paragrahvi 6 täiendatakse lõikega 3¹ järgmises sõnastuses:

„(3¹) Riigihangete seaduse tähenduses avaliku sektori ja võrgustikusektori hankija hindab olulise energiatarbega teenuse hankimisel pikaajalise energiatõhusust parandava lepingu sõlmimise võimalikkust, mille tulemusena saavutatakse pikaajaline energiasääst.“;

32) paragrahvi 6 täiendatakse lõikega 4¹ järgmises sõnastuses:

„(4¹) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 kehtestatud kohustust ei kohaldata, kui see pärsib rahvatervishoiu hädaolukordadele reageerimist.“;

33) paragrahvi 7 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Elektrienergia ja gaasi põhivõrguettevõtja ja jaotusvõrguettevõtja (edaspidi koos *võrguettevõtja*) hindavad oma gaasi või elektri ülekande- või jaotusvõrkude energiatõhususe parandamiseks kasutatud meetmeid ning parandavad selle põhjal taristu projekteerimise ja käitamise energiatõhusust, eelkõige arukate võrkude kasutuselevõtu abil. Võrguettevõtja teavitab nendest meetmetest ja võrgukadude vähendamisega saavutatavast eeldatavast energiasäästust energiasäästu koordinaatorit.“;

34) paragrahvi 7 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Konkurentsiamet lähtub gaasi- ja elektrivõrgu käitamise kohta elektrituruseadusest ja maagaasiseadusest tulenevate otsuste tegemisel energiatõhususe esikohale seadmise põhimõttest.“;

35) paragrahvi 8 lõikes 2 asendatakse tekstiosa „2012/27/EL I ja II lisast“ tekstiosaga „Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2023/1791, mis käsitleb energiatõhusust ja millega muudetakse määrust (EL) 2023/955 (uuesti sõnastatud) (ELT L 231, 20.9.2023, lk 1–111) II ja III lisast“;

36) paragrahvi 8 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud aruande koostamise käigus analüüsib energiasäästu koordinaator riigi territooriumi hõlmava kütte ja jahutuse energiatõhusust edendavate meetmete majanduslikku põhjendatust, võttes aluseks kliimatingimused, meetmete majandusliku teostatavuse ja tehnilise sobivuse, et selgitada kulude-tulude analüüsi käigus välja kõige ressursi- ja kulutõhusamad lahendused kütte- ja jahutusvajaduste rahuldamiseks, lähtudes energiatõhususe esikohale seadmise põhimõttest.“;

37) paragrahvi 8 täiendatakse lõigetega 3²-3⁴ järgmises sõnastuses:

„(3²) Kaugkütte- ja kaugjahutussüsteem on tõhus, kui selle ehitamise või selle kütte- ja jahutusseadme põhjaliku uuendamise korral on täidetud järgmised tingimused:

1) Süsteem vastab käesoleva seaduse § 2 punktis 27 sätestatud tõhusa kaugkütte ja -jahutuse tingimustele kohe pärast süsteemi renoveerimisjärgset tööle hakkamist või jätkamist;

2) olemasolevates kütteallikates ei suurendata muude fossiilkütuste kui maagaasi kasutamist võrreldes aastase tarbimisega, mis on renoveerimiseelse kolme viimase täisvõimsusel töötamise kalendriaasta keskmine,

3) juhul kui süsteem ehitatakse või selle kütte- ja jahutusseade läbib 2030. aastaks põhjaliku uuendamise, ei kasutata selle üheski uues kütteallikas fossiilkütuseid, välja arvatud maagaas.

(3³) Sellise olemasoleva kaugkütte- või kaugjahutussüsteemi käitaja, mille summaarne kütte- ja jahutusvõimsus ületab 5 MW ning mis ei vasta käesoleva seaduse § 2 punktile 7, koostab ja esitab iga viie aasta järel Konkurentsiametile heakskiitmiseks kava primaarenergia kasutamise tõhustamiseks, jaotuskadude vähendamiseks ning taastuvenergia osakaalu suurendamiseks kütte ja jahutuse tarnes. Kava sisaldab meetmeid tõhusa kaugkütte ja -jahutuse kriteeriumide täitmiseks.

(3⁴) Konkurentsiamet kiidab käesoleva paragrahvi lõikes 3³ nimetatud kava heaks, kui selles kavandatud meetmed võimaldavad saavutada tõhusa kaugkütte ja -jahutuse kriteeriumide täitmise.“;

38) paragrahvi 10 pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Kütte ja jahutuse energiatõhususe suurendamise kulude ja tulude analüüs“;

39) paragrahvi 10 lõike 1 sissejuhatav lauseosa ja punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Ettevõtja koostab tööstusheite seaduse tähenduses käitise kütte ja jahutuse energiatõhususe suurendamise majandusliku teostatavuse hindamiseks kulude ja tulude analüüsi, kui kavandab uut või rekonstrueerib oluliselt:

1) soojuselektrijaama, mille keskmine aastane summaarne sisendenergia ületab 10 MW;“;

40) paragrahvi 10 lõike 1 punkt 2 tunnistatakse kehtetuks;

41) paragrahvi 10 lõike 1 punkt 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„3) tööstuskäitist, mille keskmine aastane summaarne sisendenergia on üle 8 MW;“;

42) paragrahvi 10 lõike 1 punktist 4 jäetakse välja sõna „uut“;

43) paragrahvi 10 lõike 1 punktid 5 ja 6 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„5) 10 MW ületava keskmise aastase summaarse sisendenergiaga soojuselektrijaama olemasolevas kaugkütte- või kaugjahutusvõrgus;

6) olemasoleva soojuselektrijaama olulist rekonstrueerimist selliselt, et selles kasutatakse tõhusalt ära lähedal asuva tööstuskäitise heitsoojust;“

44) paragrahvi 10 lõiget 1 täiendatakse punktidega 7 ja 8 järgmises sõnastuses:

„7) teenindusrajatist, mille aastane keskmine summaarne sisendenergia on üle 7 MW;

8) andmekeskust, mille summaarne nimisisendenergia ületab 1 MW.“;

45) paragrahvi 10 täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:

„(1¹) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud kulude ja tulude analüüsi koostamise kohustust ei kohaldata tipptunni- ja varuelektrijaamadele, mis on kavandatud töötama alla 1500 töötunni aastas, arvutatuna viie aasta libiseva keskmisena.“;

46) paragrahvi 10 lõikes 2 asendatakse tekstiosa „lõike 1 punktides 2, 3 ja 6“ tekstiosaga „lõikes 1“;

47) paragrahvi 10 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kulude ja tulude arvutamise meetoodika kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.“;

48) paragrahvi 10 lõikes 5 asendatakse tekstiosa „lõike 1 punktides 2, 3 ja 6“ tekstiosaga „lõikes 1“;

49) paragrahvi 10 täiendatakse lõigetega 6–9 järgmises sõnastuses:

„(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud kulude ja tulude analüüsi koostamise kohustus kehtib ka tööstusheite seaduse kohaldamisalasse kuuluvale käitisele, ilma et see piiraks tööstusheite seaduses sätestatud nõuete kohaldamist.

(7) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kulude ja tulude analüüs esitatakse Kliimaministeeriumile.

(8) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kulude ja tulude analüüsiga koos esitatakse vähemalt andmed soojustarnete koguse ja soojusparameetrite, aastas kavandatud töötundide arvu ning käitise või rajatise geograafilise asukoha kohta.

(9) Kliimaministeerium avaldab käesoleva paragrahvi lõikes 8 nimetatud andmed oma veebilehel, arvestades ärisaladuse ja muu juurdepääsupiiranguga teabe kaitse nõudeid.“;

50) paragrahvi 11 lõiget 1 täiendatakse pärast sõna „töötlemise“ sõnadega „viisil, mis kajastab täpselt tegelikku energiatarbimist ning on konkurentsivõimeline“;

51) paragrahvi 11 lõike 3 teises lauses asendatakse sõnad „ja tehniliselt teostatav“ tekstiosaga „, tehniliselt teostatav ja proportsionaalne potentsiaalse energiasäästuga“;

52) seaduse 5. peatükki täiendatakse §-ga 13⁴ järgmises sõnastuses:

„§ 13⁴. Lõpptarbija õigus sõlmida kütte, jahutuse ja sooja tarbevee ostmise leping

(1) Lõpptarbijal on õigus sõlmida energiatarbijaga kaugkütte, kaugjahutuse ja sooja tarbevee ostmise leping, milles esitatakse vähemalt:

- 1) energiatarbija nimi, äriregistri või isikukood, aadress ja kontaktandmed;
- 2) osutatud teenuste kirjeldus ja lepingus kindlaks määratud kvaliteedi põhinäitajad või viide kättesaadavale dokumendile, kus on need põhinäitajad esitatud;
- 3) lepingus sätestatud ja ilma lisatasudeta pakutavate hooldusteenuste liigid;
- 4) kõigi kohalduvate tasude, hooldustasude ning seotud toodete ja teenuste kohta asjakohase teabe saamise viisid;
- 5) lepingu kestus, lepingu ja teenuse osutamise, sealhulgas seotud toodete pakkumise ja teenuste osutamise pikendamise ja lõpetamise tingimused ning teave selle kohta, kas lepingu tasuta lõpetamine on lubatud;
- 6) võimalikud hüvitised ja tagasimaksmise kord juhul, kui teenuse kvaliteet ei vasta kokkulepitule, sealhulgas ebatäpse arve või arve hilinenud esitamise korral;
- 7) teave vaidluste kohtuvälise lahendamise võimaluste kohta;
- 8) teave tarbijaõiguste kohta, sealhulgas teave kaebuste käsitlemise kohta ja käesolevas lõikes osutatud teave, mis esitatakse arvel või ettevõtja veebilehel ja mis sisaldab viidet käesoleva seaduse § 30 lõikes 1 nimetatud energiasäästu koordinaatori veebilehele;
- 9) kontaktandmed, mis võimaldavad tarbijal kindlaks teha asjakohased ühtsed kontaktpunktid, mis on nimetatud käesoleva seaduse § 30 lõikes 3.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud teave peab olema lõpptarbijale kättesaadav enne lepingu sõlmimist.

(3) Lepingutingimuste, sealhulgas hindade ja tasude kokkuvõtte esitatakse lõpptarbijale ja lõppkasutajale selgel ja arusaadaval viisil.

(4) Lõpptarbijale esitatakse lepingu koopia ning teave kütte, jahutuse ja sooja tarbeveega seotud teenustele juurdepääsu ning nende kasutamise suhtes kohaldatavate hindade, tasude ja üldtingimuste kohta.

(5) Lõpptarbijat teavitatakse igast kavatsusest lepingutingimusi muuta. Energiatarnija peab lõpptarbijale läbipaistval ja arusaadaval viisil ise teatama kõigist tarnitava kütte, jahutuse või sooja tarbevee hinna kohandamistest ning kohandamise põhjustest, eeltingimustest ja ulatusest hiljemalt kaks nädalat ja kodutarbijate puhul üks kuu enne muudatuse jõustumist. Lõpptarbijad teavitavad lõppkasutajaid uutest tingimustest viivitamata.

(6) Energiatarnija võimaldab lõpptarbijale erinevaid makseviise. Makseviisid ei tohi olla tarbijaid põhjendamatult diskrimineerivad. Tasud, mis võivad olenevalt makseviisist või ettemaksusüsteemist erineda, peavad olema objektiivsed, mittediskrimineerivad ja proportsionaalsed ega tohi ületada otsesid kulusid, mida makse saaja seoses konkreetset makseviisi või ettemaksusüsteemi kasutades kandis.

(7) Kodutarbijat, kes saab kasutada ettemaksusüsteemi, ei seata ettemaksusüsteemi kasutamise korral ebasoodsamasse olukorda.“;

53) paragrahvi 14 lõiked 2¹ ja 2² muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2¹) Üldise energiasäästukohustuse maht, arvestatuna 2019. aasta 1. jaanuarile vahetult eelnenud kolme aasta keskmisest, on vähemalt:

1) 0,8 protsenti aastasest energia lõpptarbimisest ajavahemikul 2021. aasta 1. jaanuarist kuni 2023. aasta 31. detsembrini;

2) 1,3 protsenti aastasest energia lõpptarbimisest ajavahemikul 2024. aasta 1. jaanuarist kuni 2025. aasta 31. detsembrini;

3) 1,5 protsenti aastasest energia lõpptarbimisest ajavahemikul 2026. aasta 1. jaanuarist kuni 2027. aasta 31. detsembrini;

4) 1,9 protsenti aastasest energia lõpptarbimisest ajavahemikul 2028. aasta 1. jaanuarist kuni 2030. aasta 31. detsembrini.

(2²) Üldise energiasäästukohustuse maht igal kümneaastasel perioodil pärast 2030. aasta 31. detsembrit on vähemalt 1,9 protsenti aastasest energia lõpptarbimisest, arvestatuna asjaomase kümneaastase perioodi algusele eelnenud kolme aasta keskmisest.“;

54) paragrahvi 14 täiendatakse lõikega 5 järgmises sõnastuses:

„(5) Teatud osa käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud üldise energiasäästukohustuse mahust tuleb saavutada energiaostuvõimetute isikute ja energiaostu riskirühma kuuluvate isikute juures. See osa peab olema vähemalt võrdne energiaostuvõimetute isikute osakaaluga, nagu on kindlaks määratud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/1999 artikli 3 lõike 3 punkti d kohaselt koostatud riiklikus energia- ja kliimakavas.“;

55) paragrahvi 16¹ täiendatakse lõigetega 4 ja 5 järgmises sõnastuses:

„(4) Kui riik ei ole saavutanud käesoleva seaduse § 14 lõigetes 2¹ või 2² nimetatud kohustusperioodil nõutavat summaarset lõppkasutuse energiasäästu, peab ta lisaks järgmise

kohustusperioodi lõpuks nõutavale summaarsele lõppkasutuse energiasäästule saavutama ka puudu jäänud energiasäästu.

(5) Kui riik on saavutanud käesoleva seaduse § 14 lõigetes 2¹ või 2² nimetatud kohustusperioodil nõutavast tasemest suurema summaarse lõppkasutuse energiasäästu, on tal õigus kanda kohustusest üle jäävast energiasäästust kuni 10 protsenti üle järgmisse kohustusperioodi ilma sihteesmärgi suurendamata.“;

56) paragrahvi 18 lõike 2 punktis 6¹ asendatakse tekstiosa „Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2018/2002 V lisale“ tekstiosaga „Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2023/1791 V lisale“;

57) paragrahvi 21 lõiget 1 täiendatakse punktiga 9 järgmises sõnastuses:
„9) poliitikameetmed, mis tagavad energiaostuvõimetutele isikutele ja energiaostu riskirühma kuuluvatele isikutele energiasäästu.“;

58) paragrahvi 27 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud eksperdil peab olema:
1) ehitiste energiatõhususe valdkonnas vähemalt energiasertifitseerimise VI tase või kõrgem tase olenevalt auditeeritavast objektist;
2) soojusinseneri kutsevalifikatsiooni 8. tase spetsialiseerumisega soojusmajandusele või
3) sõltumatu akrediteering vastavalt asjakohasele Euroopa või rahvusvahelisele standardile, mis tõendab kompetentsust sertifitseerida energia- või keskkonnanähtimissüsteeme.“;

59) paragrahvi 27 täiendatakse lõikega 2¹ järgmises sõnastuses:
„(2¹) Valdonna eest vastutav minister kehtestab määrusega ettevõtlusvaldkonnad, kus käesoleva paragrahvi lõike 2 punktides 1 ja 2 nimetatud eksperdid võivad tegutseda.“;

60) paragrahvi 27 lõike 5 esimest lauset täiendatakse pärast sõnu „kohasele energiasertifitseerimisele“ tekstiosaga „, ning ettevõtja majandusaasta aruandes esitatavale tegevuskavale“;

61) paragrahvi 27 täiendatakse lõikega 5¹ järgmises sõnastuses:
„(5¹) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud energiasertifitseerimise kohustusega ettevõtja koostab energiasertifitseerimise soovitusel alusel konkreetse ja teostatava tegevuskava. Tegevuskavas määratakse kindlaks meetmed energiasertifitseerimise soovitusel rakendamiseks, kui nende rakendamine on tehniliselt ja majanduslikult teostatav. Tegevuskava esitatakse ettevõtja juhtkonnale ning tegevuskava ja energiasertifitseerimise soovitusel rakendamise määr avaldatakse ettevõtja majandusaasta aruandes, välja arvatud teave, mille avaldamise piirang tuleneb seadusest.“;

62) paragrahvi 28 pealkiri ja lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„§ 28. Ettevõtja kohustus teha regulaarselt energiasertifitseerimist“
(1) Ettevõtja, kelle viimase kolme aasta keskmine aastane energiatarbimine kõigi energiakandjate peale kokku on olnud:
1) suurem kui 10 TJ ja kes ei rakenda käesoleva lõike punktis 2 nimetatud nõuetele vastavat energianähtimissüsteemi, peab tegema iga nelja aasta tagant käesoleva seaduse § 27 lõikes 1 sätestatud energiasertifitseerimise;
2) suurem kui 85 TJ, rakendab energianähtimissüsteemi, mille on sertifitseerinud sõltumatu asutus asjaomaste Euroopa või rahvusvaheliste standardite kohaselt.“;

63) paragrahvi 28 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kohustust ei pea täitma ettevõtja, kes tõendab, et ta rakendab sõltumatu asutuse poolt asjaomaste Euroopa või rahvusvaheliste standardite kohaselt sertifitseeritud keskkonnajuhtimissüsteemi ning et asjaomane keskkonnajuhtimissüsteem hõlmab energიაauditit, mille aruanne vastab käesoleva seaduse § 27 lõike 5 alusel sätestatud miinimumnõuetele.“;

64) paragrahvi 28 täiendatakse lõikega 2¹ järgmises sõnastuses:

„(2¹) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kohustus loetakse täidetuks ettevõtja puhul, kes rakendab energiatõhususe lepingut, kui leping hõlmab energijuhtimissüsteemi vajalikke elemente ning vastab Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2023/1791 XV lisas sätestatud energiatõhususe lepingu miinimumnõuetele.“;

65) seaduse 7. peatükki täiendatakse §-ga 28¹ järgmises sõnastuses:

„§ 28¹. Andmekeskuse kohustus teatada oma energiakasutusest

(1) Andmekeskuse käitaja ja omanik, kelle paigaldatud infotehnoloogiaseadmete võimsusvajadus on vähemalt 500 kW, esitab igal aastal hiljemalt 15. maiks Euroopa andmebaasi andmekeskuse energiatõhususe kohta nõutud andmed kooskõlas komisjoni delegeeritud määrusega (EL) 2024/1364, andmekeskuste jaoks liidu ühise hindamiskava kehtestamise esimese etapi kohta (ELT L, 2024/1364, 17.5.2024).

(2) Andmekeskus on käesoleva seaduse tähenduses rajatis või rajatiste rühm, mida kasutatakse arvutisüsteemide ja serverite ning nendega seotud andmesalvestus-, andmetöötlus- ja andmeleviseadmete majutamiseks, ühendamiseks ja käitamiseks.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud kohustus ei laiene andmekeskustele, mida kasutatakse või mis osutavad oma teenuseid üksnes riigikaitse ja kodanikukaitse lõppeesmärgil.

(4) Energiasäästu koordinaator julgustab andmekeskuste omanikke ja käitajaid, kelle paigaldatud infotehnoloogiaseadmete võimsusvajadus on vähemalt 1 MW, järgima Euroopa Komisjoni ühise teaduskeskuse avaldatud andmekeskuste energiatõhususe parimaid tavasid.

(5) Käesoleva seaduse § 10 lõike 1 punktis 8 nimetatud andmekeskusele ei kohaldu sama paragrahvi lõikes 1 sätestatud kulude ja tulude analüüsi kohustus, kui andmekeskuse käitaja või omanik tõendab, et andmekeskuse heitsoojust kasutatakse või hakatakse kasutama kaugküttevõrgus või otseselt ruumide kütmiseks, sooja tarbevee valmistamiseks või muul otstarbel hoones või hoonete rühmas või rajatistes, kus andmekeskus asub.“;

66) paragrahvi 30 lõiget 4 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses: „Eraldi tuleb parandada energiaostuvõimetute isikute ja energiaostu riskirühmade teadlikkust.“;

67) paragrahvi 32 tekst loetakse lõikeks 1 ja paragrahvi täiendatakse lõikega 2 järgmises sõnastuses:

„(2) Avalik sektor ei toeta fossiilkütustel töötavate eraldi katelde paigaldamist hoonetesse, välja arvatud selliste investeeringute puhul, mis on valitud toetamiseks enne 2025. aastat kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/241, millega luuakse taaste- ja vastupidavusrahastu (ELT L 57, 18.02.2021, lk 17–75), Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1058, mis käsitleb Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Ühtekuuluvusfondi (ELT L 231, 30.06.2021, lk 60–93), artikli 7 lõike 1 punkti h alapunkti i kolmanda taandega ning Euroopa

Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/2115, millega kehtestatakse liikmesriikide koostatavate Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondist (EAGF) ja Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) rahastatavate ühise põllumajanduspoliitika strateegiakavade (ÜPP strateegiakavad) toetamise reeglid ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 1305/2013 ja (EL) nr 1307/2013 (ELT L 435, 06.12.2021, lk 1–186), artikliga 73.“;

68) paragrahvi 32⁹ lõike 3 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„1) tootmiseseadme nimetus ning selle soojus- ja elektritootmise võimsus;“;

69) paragrahvi 32⁹ lõiget 3 täiendatakse punktidega 6 ja 7 järgmises sõnastuses:

„6) tootmiseseadme rajamiseks, soetamiseks või rekonstrueerimiseks antud investeerimistoetuse suurus;

7) päritolutunnistusega hõlmatud energiaühiku tootmise eest riikliku toetuskava raames antud muu toetuse suurus ning toetuskava liik ja nimetus.“;

70) paragrahvi 33 lõiget 3 täiendatakse punktiga 3 järgmises sõnastuses:

„3) käesoleva seaduse § 28¹ lõikes 1 sätestatud kohustus esitada teavet energiatõhususe kohta.“;

71) paragrahvi 37¹ lõikeid 1 ja 2 muudetakse järgnevalt:

„(1) Alates 2021. aasta 25. veebruarist paigaldatud käesoleva seaduse § 11 lõikes 2 nimetatud arvestid peavad olema kauglugemise funktsiooniga, kui selliste arvestite paigaldamine on kulutõhus, tehniliselt teostatav ja proportsionaalne potentsiaalse energiasäästuga.;

(2) Alates 2027. aasta 1. jaanuarist peavad kõik käesoleva seaduse § 11 lõikes 2 nimetatud arvestid olema kauglugemise funktsiooniga, välja arvatud juhul, kui nende kauglugemise funktsiooniga varustamine või asendamine kauglugemise funktsiooniga arvestitega ei ole kulutõhus.“;

72) paragrahv 38 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 38. **Energiaauditi tegemise ja energijuhtimissüsteemi rakendamise tähtaeg**

(1) Esimene käesoleva seaduse § 28 lõike 1 punkti 1 kohane energiaaudit tuleb koostada hiljemalt kuue kuu jooksul käesoleva sätte jõustumisest ja seejärel vähemalt iga nelja aasta järel viimase energiaauditi kuupäevast arvates.

(2) Käesoleva seaduse § 28 lõike 1 punkti 2 kohaldatakse alates 2027. aasta 11. oktoobrist.“;

73) seadust täiendatakse §-ga 38⁷ järgmises sõnastuses:

„§ 38⁷. **Paragrahvi 4² kohaldamine**

Käesoleva seaduse §-s 4² sätestatud kohustust ei kohaldata:

1) kuni 2026. aasta 31. detsembrini rohkem kui 5000, kuid vähem kui 50 000 elanikuga kohaliku omavalitsuse üksuse asutuse energiatarbimisele;

2) kuni 2029. aasta 31. detsembrini vähem kui 5000 elanikuga kohaliku omavalitsuse üksuste asutuste energiatarbimisele.“;

74) seaduse normitehniline märkus muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2024/1275, 24. aprill 2024, hoonete energiatõhususe kohta (uuesti sõnastatud) (ELT L, 2024/1275, 08.05.2024); Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2023/1791, 13. september 2023, mis käsitleb energiatõhusust ja millega muudetakse määrust (EL) 2023/955 (uuesti sõnastatud) (ELT L 231, 20.09.2023, lk 1–111); Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2018/2001, 11. detsember 2018, taastuvatest

energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta (uuesti sõnastatud) (ELT L 328, 21.12.2018, lk 82–209); Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2023/2413, 18. oktoober 2023, millega muudetakse direktiivi (EL) 2018/2001, määrust (EL) 2018/1999 ja direktiivi 98/70/EÜ seoses taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamisega ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv (EL) 2015/652 (ELT L, 2023/2413, 31.10.2023).“.

§ 2. Elektriturseaduse muutmine

Elektriturseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 65 täiendatakse lõikega 11 järgmises sõnastuses:

„(11) Põhi- ja jaotusvõrguettevõtjad jälgivad ja kvantifitseerivad võrgukadude kogumahtu ning optimeerivad võrke ja parandavad võrkude tõhusust juhul, kui see on tehniliselt ja rahaliselt teostatav.“;

2) paragrahvi 66 täiendatakse lõigetega 17 ja 18 järgmises sõnastuses:

„(17) Võrguettevõtjad kohaldavad oma võrgu planeerimise, arendamise ja sellesse investeerimise otsustes energiatõhususe esikohale seadmise põhimõtet kooskõlas energiamajanduse korralduse seaduse §-ga 2¹.

(18) Konkurentsiamet ja energiasäästu koordinaator kontrollivad, kas võrguettevõtja hindab oma kulude ja tulude analüüsis alternatiive ning võtab arvesse ning võetakse arvesse energiatõhusatest lahendustest saadavat laiemat kasu, nõudluse paindlikkust ning investeerimist varadesse, mis aitavad leevendada kliimamuutusi.“;

3) paragrahvi 71 lõikes 4 asendatakse tekstiosa „Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2012/27/EL, milles käsitletakse energiatõhusust, muudetakse direktiive 2009/125/EÜ ja 2010/30/EL ning tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2004/8/EÜ ja 2006/32/EÜ (ELT L 315, 14.11.2012, lk 1–56), XI“ tekstiosaga „Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2023/1791, mis käsitleb energiatõhusust ja millega muudetakse määrust (EL) 2023/955 (uuesti sõnastatud) (ELT L 231, 20.09.2023, lk 1–111), XIII“;

4) paragrahvi 93 lõiget 10 täiendatakse punktidega 9 ja 10 järgmises sõnastuses:

„9) gaasi- ja elektritaristu käitamise energiatõhususe suurendamisel tehtud edusammud;

10) hinnang gaasi- ja elektritaristu käitamise ning ülekande- ja jaotusvõrguettevõtjate võetud meetmete üldise tõhususe kohta ning asjakohasel juhul energiasäästu koordinaatoriga koostatud soovitusel energiatõhususe parandamiseks, sealhulgas kulutõhusate alternatiivide kohta, mis vähendavad tippkoormust ja üldist elektritarbimist.“;

5) seaduse normitehnilist märkust täiendatakse tekstiosaga „Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2023/1791, mis käsitleb energiatõhusust ja millega muudetakse määrust (EL) 2023/955 (ELT L 231, 20.9.2023, lk 1–111), muudetud direktiiviga (EL) 2024/1788 (ELT L, 2024/1788, 15.07.2024)“.

§ 3. Maagaasiseaduse muutmine

Maagaasiseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 21² täiendatakse lõikega 7 järgmises sõnastuses:

„(7) Gaasi ülekande- ja jaotusvõrgu ettevõtjad teevad oma võrgu planeerimise, arendamise ja sellesse investeerimise otsused kooskõlas energiamajanduse korralduse seaduse § 7 lõikega 1.“;

2) seaduse normitehniline märkus muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2024/1788, mis käsitleb taastuvatest energiaallikatest toodetud gaasi, maagaasi ja vesiniku siseturgude ühiseid norme ning millega muudetakse direktiivi (EL) 2023/1791 ja tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2009/73/EÜ (uuesti sõnastatud) (ELT L, 2024/1788, 15.07.2024); Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2018/2001 taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta (uuesti sõnastatud) (ELT L 328, 21.12.2018, lk 82–209); Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2023/1791, mis käsitleb energiatõhusust ja millega muudetakse määrust (EL) 2023/955 (uuesti sõnastatud) (ELT L 231, 20.09.2023, lk 1–111); Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2022/2557, mis käsitleb elutähtsa teenuse osutajate toimepidevust ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 2008/114/EÜ (ELT L 333, 27.12.2022, lk 164–198).“.

Lauri Hussar
Riigikogu esimees

Tallinn, ...

Algatab Vabariigi Valitsus